

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 14.05.2015

Vår ref: 15/1592 - 9 TVO (15/16948)

Deres ref:

Høringsvar - Presteboliger med kulturhistorisk verdi - Oslo bispedømme

Vi viser til brev datert 12. mars vedørende presteboliger med særlig kulturhistorisk verdi. Saken er behandlet i Oslo bispedømmeråd 11.mai 2015, OBDR sak 34/15.

Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd vil gi følgende uttalelse:

Innen Oslo bispedømme er det eiendommer av kulturhistorisk verdi som i dag er eid av Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF, Opplysningsvesenets fond og Staten v/Statsbygg.

EIENDOMMER EID AV OSLO KOMMUNE MED KULTURHISTORISK VERDI:

1. **Rasmusbakken 6, Grorud prestegård/Nedre Grorud gård**

Denne boligen har vært viktig for utviklingen av området fra 1600 tallet. Den ble prestegård omkring 1900. Kun hovedhuset står igjen av gårdens bygninger foruten stabburet som er flyttet til Nordtvet gård. Boligen omfattes av verne- og forvaltningsplanene for Akergårdene i Oslo kommune.

2. **Ulvenveien 112, Østre Aker prestegård**

Utskilt fra Ulven gård i 1855 og prestegården ferdig i 1858. Prestegården består av drengestue, driftsbygning, stabbur og våningshus som utgjør en naturlig enhet sammen med Østre Aker kirke og kirkegården. Våningshuset er ombygd til to leiligheter som i dag disponeres av prosten i Østre Aker og en stiftskapellan.

3. **Hjaltlandsgate 1, Vålerengen prestegård**

Vålerengen prestegård har vært i kirkelig eie/bruk helt fra 1200-tallet med unntak av ca.50 år på 1800-tallet. Boligen består av en sammensatt bygningsmasse hvor deler av hovedhuset er fra 1700-tallet. I 1879 ble gården kjøpt av kommunen. Den har vært prestebolig fra 1902 da Vålerengen fikk sin kirke. Tomten til kirken ble skilt ut av prestegården og disse ligger rett ved siden av hverandre, begge som del av en park. Presteboligen har en egen konfirmantsal som menigheten leier for videre utleie til selskap i forbindelse med bl.a. dåp, konfirmasjon og gravferd. Boligen har stor kulturell betydning for området.

Den videre bruk av disse eiendommen bør utvikles i nært samarbeid med de lokale menighetene. Det bør stilles ressurser til disposisjon for Oslo kommune slik at boligene fortsatt kan være av kulturell betydning for lokalsamfunn og kirke. Oslo bispedømmeråd imøteser at departementet tar ansvar også i forhold kulturhistoriske eiendommer eiet av kommunen.

EIENDOMMER EID AV OPPLYSNINGSVESENETS FOND OG MED STOR KULTURHISTORISK VERDI:

1. Kirkeveien 125, 1384 Asker

Dette er et stort gårdsanlegg hvor kun hovedhuset benyttes som prestebolig for prosten i Asker. Prestegården er omtalt i Opplysningsvesenets utredning Prestegårder i Norge – et utvalg. Den har en klar kirkelig og lokal kulturhistorisk verdi. Dersom prestegården ikke blir benyttet videre som prestebolig, må den videre utvikling skje i nært samarbeid med menighet og lokalsamfunn.

2. Blindernveien 19, 0371 Oslo

Vestre Aker prestegård, i dag bolig for Oslo biskop. Presteboligen er del av et stort gårdsanlegg hvor kun hovedhuset benyttes som bolig for Oslo biskop. Prestegården er omtalt i Opplysningsvesenets utredning Prestegårder i Norge – et utvalg. Den har en klar kirkelig tilknytning fra middelalderen. Den vil være aktuell som tjenestebolig for biskop ut fra foreslåtte regler. Dersom den ikke videreføres som tjenestebolig, må den videre utvikling av boligen og gårdsanlegget utarbeides i nært samarbeid med den lokale menighet.

EIENDOM EID AV STATEN v/STATSBYGG:

St. Halvardsplass 3, Oslo, Oslo bispegård

Oslo bispegård ligger midt i det historiske området i Gamlebyen i Oslo, omgitt av ruiner fra tiden da dette var byens sentrum og tyngdepunkt. Helt tilbake til 1100-tallet har Oslos biskoper holdt hus i dette området. Dagens bispegård er bygget på restene av Olavsklosteret, et dominikansk kloster som trolig ble grunnlagt i 1239. Frants Berg var den første biskopen som flyttet inn der i 1554. Bygningen ble utbedret og bygget om i 1623, og så i 1860 ble det bestemt at den skulle rives på grunn av stort forfall. I 1882 vedtok imidlertid Stortinget at bispegårdens middelalderdel skulle bevares. I 1883-84 ble den nye bispegården oppført på ruinene til Olavs-klosteret. Det er i dag tre rom i kjelleren som er bevart fra det gamle klosteret. Ett av dem ble i 1968 omgjort til et kapell for bispegården. Her er det spor av veggutsmykningen fra 1200-tallet i taket.

Fram til midten av 1980-tallet ble huset brukt som privatbolig for Oslo biskop. Siden 1986 har administrasjonen knyttet til biskopen og bispedømmerådet hatt sine kontorer og representasjonslokaler der. Hele bygningen ble pusset opp innvendig i 1999-2000, og mange av rommene fikk da tilbake sine opprinnelige farger.

Bygningsmassen består av hovedhus og sidebygning (stallen). Oslo bispegård har som det fremgår av ovenstående stor kirkehistorisk og kulturell verdi. Bispemøtene ble også i en årrekke holdt her.

Oslo bispedømmeråd har med bakgrunn i skillet mellom stat og kirke, i styringssamtalene med departementet i 2013 og 2014 tatt opp spørsmålet om eierskap

og fremtidig bruk av Oslo bispegård. Det må legges til rette for at Oslo bispegård fortsatt kan være i bruk i Den norske kirke.

ANDRE BOLIGER:

I Oslo bispedømme er det noen tjenesteboliger som ligger nær kirke og/eller kirkegård og av den grunn bør vurderes i forhold til videre bruk. Dette gjelder følgende boliger:

1. **Langbølgen 35, 1150 Oslo**, ligger tett på Lambertseter kirke, med samme arkitektonisk utforming og med samme innkjørsel som kirken. Eier er Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF.
2. **Eindrives vei 7, 0575 Oslo**, ligger nær Hasle kirke og med samme arkitektonisk utforming. Eier er Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF.
3. **Gamle Kjelsås vei 2, 0489 Oslo**, er en del av kvartalet som utgjør Grefsen kirke og Grefsen kirkegård. Eier er Grefsen menighet, innleid av Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF.
4. **Peder Akersvei 2, 0851 Oslo**. Eier er Nordberg menighet, innleid av Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF.
5. **Nesbruveien 55, 1396 Billingstad**, ligger tett på Holmen kirke og med samme innkjørsel som kirken. Eier er Asker kommune.

Oslo bispedømmeråd har sendt Kulturdepartementets høring på intern høring til aktuelle distanser. Det er mottatt svar fra Oslo kommune v/Boligbygg Oslo KF, Vålerengen menighetsråd, Vålerengen Historielag, Grorud menighetsråd og Østre Aker og Haugerud menighetsråd. Den historiske tilknytning for presteboligene eid av Oslo kommune er godt beskrevet av disse, og følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Elise Sandnes e.f.
stiftsdirektør

Tor Vold
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturdepartementet

Postboks 8030
Dep

0030

OSLO